60. KRÁLICKÝ SNĚŽNÍK

Sobota 4. listopadu 2017

Odjezd: autobusem z parkoviště na nábřeží u zimního stadionu v **7:00 hod.** V **7:05h** na zastávce MHD Dubina.
Při přihlašování se na výlet každý nahlásí místo, kde bude nastupovat!

Trasa autobusu: Pardubice, Holice (zastávka za tratí cca v 7:15), Borohrádek (zast. na náměstí cca v 7:30), Častolovice, Kostelec nad Orlicí, Vamberk, Žamberk (zast. na náměstí cca v 8:15 62km), Pastviny, Mladkov, Lichkov, Dolní Lipka, Králíky, Dolní Morava (**parkoviště „Pod Klepáčem“ cca v 9:00 – start jubilejního výstupu**), kde počká na návrat skupiny č. 2 a pak přejede k horské chatě Návrší, kde vyčká návratu všech turistů.

Předpokládaný odjezd zpět: v 18.00 hod.

Na startu proběhne poděkování vládci a ochránci KS Krulišákovi za pomoc hodným turistům a těm z KČT Slovan Pce zvlášť.

Popis trasy č. 1 :

Turistická trasa na vrchol KS západním pohořím Králického Sněžníku a sestup na chatu Návrší.

Od parkoviště rozcestí „Pod Klepáčem“ (860 m n. m.) půjdeme společně po červené zn. **[červené zn. se držte po celý den až k odbočce na chatu Návrší]** až na rozcestí cest „Pramen Liptovského potoka“. Odtud půjdeme dále po červené zn. za st. hranici až k pramenu Kladské Nysy. Vrátíme se ke st. hranici a po polské zelené zn. souběžně s naší červenou zn. vyrazíme severně na „Rozhlednu Klepáč“ (1 146 m n. m.), ze které je impozantní výhled na vrchol KS s lavinovou strží – viz foto na výroční turistické nálepce. Dále půjdeme přes vrchol Hleďsebe, polsky Puchacz (1 190 m n. m.) na rozcestí „Sedlo Puchače“ (1 100 m n. m.). Zde odbočíme vpravo k rozcestí „Nad Zbojnickou chatou“, odkud po hřebenu, který kopíruje státní hranici dojdeme přes Vlaštovčí kameny (soustava kamenných skalních srubů s kamenným mořem na úpatí) až na vrchol „Králického Sněžníku“ (1424 m n. m.). Před vrcholem ještě mineme historický trojmezník, který připomíná, že se tam stýkaly historické hranice království českého, markrabství moravského a hrabství kladského. Je to s označením III/70 zároveň jeden z nejvyšších hraničních kamenů ČR. ***Na vrchol celkem cca 14 km.***

Sestup z vrcholu zahájíme po žluté a červené zn. okolo „Pramene Moravy“, rozvalin „Liechtensteinovi chaty“ a „Sochy slona“. Po červené zn. dojdeme na rozcestí „Stříbrnické sedlo“. Odsud budeme scházet po červené a modré zn. na rozcestí „Nad Adéliným pramenem“, odkud sestupujeme už jen po žluté zn. až k chatě „Návrší“ (900 m n. m., pivo, polévka atd.), která je nejvýše položenou turistickou chatou na čs. straně KS a kde bude čekat autobus. ***Sestup z KS 8 km.***
Celková délka trasy: 22km (stoupání 660 m, klesání 524 m).

Popis trasy č. 2 :

Turistická trasa na Klepáč západním pohořím Králického Sněžníku a zpět na parkoviště pod Klepáčem.

Až na „Rozhlednu Klepáč“ (1 146 m n. m.) je trasa shodná se skupinou č. 1. ***Na vrchol Klepáče celkem cca 4 km.***

Sestup z Klepého stejnou cestou k autobusu na parkovišti rozcestí „Pod Klepáčem“, kde po dojití závěru skupiny č. 2 s posledním turistou autobus přejede k horské chatě Návrší (900 m n. m.). Odtud se turisté vydají naproti skupině č. 1. Předpokládaný cíl je sedlo „Stříbrnická“ (1210 m n. m.). Tj. po žluté zn. na rozcestí „Nad Adéliným pramenem“ (1 035 m n. m.). Odtud vlevo po červené zn. do sedla „Stříbrnická“. Otočka zpět nejpozději se závěrem skupiny č. 1.
Celková délka trasy: 8 km (převýšení na Klepáč 286 m) + 7 km (převýšení do sedla Stříbrnická 310 m).

Povinná výbava: Trekingová kotníková obuv, proti sněhové návleky na obuv, palcové rukavice, čepice, čelovka nebo baterka.

Kontakt na horskou službu: +420 1210 nebo +420 155 Obojím se dovoláte na Integrovaný záchranný systém ČR. Vždy mějte předvolbu +420, jinak se dovoláte do Polska na číslo, které nemá nic společného s HS.

Občerstvení:

TTTT (**T**radiční **T**uristické **T**eplé **T**ekuté) občerstvení přímo z pramene Moravy podávané ve sklepním prostoru bývalé Liechtensteinské chaty tradičně ***Petrem Dračínským*** (hrníček a posilovací ingredience si přinese každý sám).

Na chatě „Návrší“ je domluveno občerstvení tak, aby nabídka kapacitně uspokojila celý autobus účastníků tj. formou polévky, hotových jídel, klobásy atd. včetně piva. (není zahrnuto v ceně výletu)

Mapa: edice KČT č. 53 Králický Sněžník - 1:50 000.

Cena: děti: 20 Kč; členové KČT Slovan Pce a KČT Žamberk: 50,- Kč; ostatní: 150,- Kč.

Přihlášky: přijímá Dagmar Ehrenbergerová, e-mail: egova@seznam.cz mobil 739 569 070 (operátor T-Mobile). Při odhlášení od 14. dne před termínem akce a při nedostavení se k autobusu zaplatí každý stanovenou cenu v plné výši.

Trasu vybral a výlet vede:

Jiří Ehrenberger st. tel.737 307 908 (operátor T-Mobile) & Ondřej Valášek tel. 724 800 178 (O_2)

Každý účastník jubilejního 60tého výstupu na KS obdrží Výroční turistickou známku a nálepku.

Otcové zakladatelé výstupu na KS Láďa Hloušek a Pavel Kovařík nejstarší pod a na vrcholu KS před 45 lety.

Turistický místopis

Dolní Morava

Dolní Morava je známé horské lyžařské středisko, které se nachází mezi Jeseníky a Orlickými horami, na úpatí Králického Sněžníku (1 424 m n.m.), severně od města Králíky.
Část obce již náleží do národní přírodní rezervace Králického Sněžníku, jehož dominanta neodmyslitelně vévodí zdejšímu kraji a jen kousek pod jeho vrcholem pak vyvěrá ze země pramen řeky Moravy, která svým divokým a mladým proudem lemuje jak stříbrná stuha celou obec, jíž dává nejen své kouzlo, ale i jméno. Oba její břehy v tomto místě svírají dva zalesněné horské hřbety, které vybíhají z vrcholové plošiny Králického Sněžníku.
Dolní Morava má tedy všechny předpoklady k tomu, aby se stala vyhledávaným cílem všech milovníků aktivně stráveného odpočinku. Jsou tu ideální podmínky nejen pro lyžaře (nejprudší černá sjezdovka v ČR) a běžkaře, ale i vodáky (jarní Morava a Divoká Orlice), rybáře, houbaře, borůvkáře, milovníky horských túr, jízdy na koních a cyklistiky (množství značených a upravených tras).
No a pokud preferujete spíše poznávací, rodinnou dovolenou jistě Vás potěší množství přírodních i historických zajímavostí, kterými oplývá zdejší kraj.
Z přírodních skvostů jistě stojí za zmínku nedaleký chráněný útvar Zemská brána, který se rozkládá na ploše 88 ha v údolí Divoké Orlice či přírodní rezervace Králický Sněžník. Z těch historických zajímavostí pak stojí za zhlédnutí městečko Rokytnice v Orlických horách, Žamberk , Králíky, Jablonné nad Orlicí, Letohrad nebo Hora Matky Boží u Králík či jedinečný pevnostní systém, vybudovaný v letech 1936 - 1938 na obranu proti Německu.
A pokud Vám bude v létě poněkud horko, jistě uvítáte možnost zaplavat si v údolní nádrži Pastviny, která byla vybudována v letech 1933 - 1938 v malebném údolí Divoké Orlice.
Ves byla přifařena postupně do Kolštejna, Hanušovic a Krumperků, od r. 1725 k Malé Moravě. Roku 1801 zde byl vystavěn kostelík sv. Aloise, a následný rok obdržela obec vlastní duchovní správu. Kostel stojí v nadmořské výšce 633 m. Obraz na hlavním oltáři je prací knížecího liechtenštejnského malíře Jana Dalingera z r. 1840. Roku

1802 začínají místní matriky a archiv. V této době byl farářem ve Velké Moravě grafik A.Hrabal. Kostel je postaven v empirovém slohu. Farní budova byla dohotovena v roce 1802. Prvním českým farářem ve Velké Moravě je František Todt. Narodil se dne 15. listopadu 1909 v Ježově, okr. Kyjov. V roce 1946 přichází do Velké Moravy.
Farou příslušela Velká Morava r.1563 do Malé Moravy. Zde byl dřevěný kostel na kamenných základech. Pro nedostatek kněží byla obec Velká Morava přifařena k farnosti v Hanušovicích. V roce 1681 byla zřízena farnost v Krumperkách /dnešní Podlesí/ a Velká Morava k ní byla přidělena. V roce 1687-88 vystavěly obce Malá Morava, Velká Morava a Vojtíškov kamenný kostel v Malé Moravě. Teprve v r.1725 ustanovili a platili farníci Malé Moravy vlastního kaplana. V roce 1843 byla povýšena obec Malá Morava na faru.
V roce 1802 byla Velká Morava odloučena od Malé Moravy kostelem a měla svého duchovního. Před rokem 1802 byla prý ve Velké Moravě jen dřevěná kaple při hospodářství číslo 26 pod domem číslo 63. Sochy svatých, jež jsou na zdi dvora domu č.32 pocházeji z této staré kaple.

Rozhledna Klepáč

Dřevěná rozhledna stojí těsně za česko-polskou hranicí od roku 2010. Z vyhlídkové plošiny ve výšce 22 metrů nabízí kruhový výhled na vrcholky pohraničních hor (Kralický Sněžník, Jeseníky, Orlické hory, Krkonoše), Českomoravskou vrchovinu nebo na polskou stranu hranice. Rozhledna je volně přístupná. Výšlap na rozhlednu vede do strmého kopce, přes kameny a stromy.

Sněžná chata

dodnes dochovaná a používaná typická lovecká chata na české straně masivu Králického Sněžníku. Stojí ve výšce 1220 m n. m. v jižním svahu s výhledy do podkovitého údolí řeky Moravy s okružní vrstevnicovou „silnicí“. Na západním hřebeni je vidět Klepáč (1144 m n. m.) s rozhlednou. Přímo naproti ve východním Podbělském hřbetu je vidět Sušina (1321 m n. m.). Na chatu narazíme cca po 700 m při sestupu od chaty Franciska po žluté zn. společně s naučnou stezkou. Před několika desítkami let stála ještě v hustém smrkovém lese. V současné době se kolem ní rozkládá rozsáhlá Větrná paseka, takže chata je zdaleka viditelná a je dobrým orientačním bodem.

Pramen řeky Moravy

Pramen řeky Moravy, upravený jako studánka, vyvěrá pod vrcholem Králického Sněžníku v nadmořské výšce 1380 m n.m. Je vyhlášeným a hojně navštěvovaným turistickým místem.
Pod vrcholem Králického Sněžníku začíná pramenit řeka Morava. Je často považována za tepnu Moravy, přitom je zajímavé , že na historickém území Moravy nezačíná ani nekončí. Pramení v severovýchodním cípu Čech pod vrcholkem Králického Sněžníku, odkud protéká napříč severní, střední a jižní Moravou a posléze splývá až na slovenském území pod Děvínem s vodami Dunaje.
K nejzajímavějším partiím při řece Moravě patří její pramenná oblast, pohoří Králický Sněžník, náležející z větší části ještě do tohoto regionu. Říká se, že Morava tu má tolik pramenů, kolik je v roce dnů. Jde však o hydrograficky (tedy vodopisně) pozoruhodné území i z jiných hledisek.
Oficiální pramen Moravy se nachází blízko pod vrcholem pohoří a patří k častým cílům návštěvníků vrcholu Králického Sněžníku. Odtud bystřina stéká příkrým svahem do hlubokého údolí s obcemi a osadami Horní, Velká a Dolní Morava. Do údolí je krásný pohled přímo od pramene studánky, odkud většina turistů stoupá i na nedaleký vrchol vytvořený sutí z rozbořené polské rozhledny.
Při pohledu z vrcholu i od pramene Moravy zaujme kuželovitý vrcholek na konci západního (hraničního) hřbetu pohoří. Nazývá se Klepý nebo Klepáč (údajně podle sypajících se "klapajících" kamenů při chůzi), polští sousedé mu výstižně říkají Trójmorski Wierch – Trojmořský vrch.
Voda z jeho svahů totiž odtéká do tří moří. Východní svah odvodňuje Morava v úmoří Černého moře, na jižním svahu pramení Lipkovský potok tekoucí do blízké Tiché Orlice v úmoří Severního moře a ze západního svahu v Polsku odtékají pramenné potůčky Kladské Nisy v úmoří Baltského moře. Tato geografická zvláštnost dala Králickému Sněžníku vzletné označení "střecha Evropy".

Liechtensteinova chata na Sněžníku

Německý název Liechtensteinschutzhaus nebo Fürst Johann Liechtenstein Schutzhaus) se nacházela v nadmořské výšce 1375 m n. m., na jihovýchodním svahu Králického Sněžníku. Stavba byla začátkem 70. let 20. století zbořena, v současnosti zde spatříme pouze její základy.

V roce 1907 inicioval Moravskoslezský sudetský horský spolek, zkráceně MSSGV (německý název Mährisch-Schlesischer Sudetengebirgsverein) výstavbu horské chaty na jihovýchodním svahu Králického Sněžníku ve výši 1375 m n. m. Pozemek pro výstavbu chaty poskytl kníže Lichtenštejn a to za symbolické nájemné. Základní kámen stavby byl položen v létě roku 1908, avšak samotná výstavba začala na jaře roku 1909. Z nedostatku finančních prostředků Staroměstské sekce MSSGV, nebyla výstavba horské chaty příliš snadná. Finanční pomoc při stavbě poskytovali zejména místní mecenáši MSSGV a také veřejné sbírky, neboť stavba horské chaty byla mezi lidmi populární. Dne 21. července roku 1912 byla chata za přítomnosti hostů slavnostně otevřena, ve své době nesla jméno knížete Lichtenštejna (německý název Liechtensteinschutzhaus nebo Fürst Johann Liechtenstein Schutzhaus).

Chata byla postavena ze dřeva na základním půdorysu 22 × 12 m, její výška dosahovala 15 m. Směrem k vrcholu hory, na severozápadní straně, byla kryta vápennou omítkou. V přízemí se nacházela jídelna, také dva pokoje pro vzácné hosty. V prvním patře bylo pokojů 11, v podkroví pak velká noclehárna.[1] Teplo v pokojích zajišťovala kachlová kamna, chata byla v provozu po celý rok. Jako zdroj vody posloužil a to až do roku 1934 pramen řeky Moravy, později byla vybudována studna. Světlo zajišťovaly svíčky a petrolejové lampy. Ubytovací kapacita chaty činila cca 60 až 70 osob.

Během první světové války musela být chata uzavřena a to zejména kvůli úbytku turistů. Po první světové válce se zde vystřídalo několik nájemců. Mezi nejvýznamnější patří příchod manželů Gutwinských ze Šumperka, kdy začal na Lichtenštejnově chatě opět rozkvétat turismus. Dr. Oskar Gutwinski byl nejslavnějším předválečným horalem a lyžařským průkopníkem, který působil zejména v Jeseníkách. Lichtenštejnovu chatu s manželkou přeměnili na prvotřídní horský hotel. Po smrti manžela v roce 1932 vedla nadále chatu jeho manželka Adéla. Roku 1937, byla nájemní smlouva s MSSGV ukončena.

Po druhé světové válce se chata ocitla na československé straně hranice a opět se zde vystřídalo několik nájemců. Prvním nájemcem české národní správy byl p. Slávek Chlup, který zde působil do konce 40. let 20. století. Po skončení národní správy v letech 1956 až 1960 chatu spravoval národní podnik Restaurace a jídelny (RaJ) Šumperk se sídlem v Jeseníku, od roku 1960 pak Restaurace a jídelny Ústí nad Orlicí a to až do roku 1971, kdy byla chata z důvodu špatného technického stavu zbořena. O dva roky později, potkal stejný osud i kamennou rozhlednu na vrcholu Králického Sněžníku.

V současné době spatříme pod vrcholem Králického Sněžníku pouze zbytky základů Lichtenštejnovy chaty a sošku slůněte. Jediným dochovaným objektem v blízkosti vrcholu hory je Schronisko PTTK „Na Śnieżniku“, nacházející se na polské straně hranice.

Socha slůněte - nepsaný symbol Sněžníku

Posledním osamělým objektem, který dosud ve vrcholové části Králického Sněžníku stojí, je neveliká plastika slona, postavená na pylonu z kamenných kvádrů. Ale i ta už nese stopy drsného podnebí a vandalismu.

Povrch dříve hladce opracované žulové plastiky je nyní navětralý, ocas slona je uražen a pylon musel být zpevněn dvěma vysokými betonovými patkami.

Postupem doby se stala socha slona dokonce jakýmsi symbolem Králického Sněžníku, avšak ani v odborné ani v populární turistické literatuře se nedočteme, jak se tato socha na Sněžník vůbec dostala. V povědomí turistů jsou o tom sice nějaké dohady, např. že slon je vlastně hraniční kámen, že sochu postavili absolventi německého gymnázia v Šumperku nebo dokonce je historie vzniku slona spojována s památníkem nizozemského krále. Skutečný původ slona na Králickém Sněžníku je však docela jiný. V roce 1932 ji zde nechal postavit jako svůj symbol německý umělecký spolek Jescher.

Návrh sošky vypracovala Amei Hallegerová, žena Kurta Hallegera, rodáka ze Šumperka, který byl vůdčí osobností spolku. Sochu vytesala kamenická firma Förster ze Zlatých Hor.